

Języki na kółkach, czyli interaktywne ćwiczenia dla młodszych i starszych

MARLENA DECKERT

Przedstawiamy serię interaktywnych ćwiczeń przygotowanych przez studentów Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej Uniwersytetu Warszawskiego, którzy na pokładzie Mobilnego Centrum Edukacyjnego FRSE objechali kawałek Polski, prezentując uczniom i nauczycielom swoje pomysły na naukę języka połączoną z zabawą i nowymi technologiami. W niniejszym wydaniu JOWS: *storytelling*, teatrzyk *kamishibai* i „Opowieść o Węgielku”.

**W lipcu br. odbędą się obrady jury tego-
rocznej edycji konkursu European Language Label, podczas których zostaną wyłonione zwycięskie projekty. Mobilne Centrum Edukacyjne odwiedzi laureatów w instytucji edukacyjnej, w której projekt koordynowany. Więcej informacji o certyfikacie ELL na stronie: www.ell.org.pl**

European Language Label (ELL) to prestiżowy certyfikat jakości w edukacji językowej. W tym roku obchodzi swoje 20-lecie w Europie. Konkurs, którego laureatom przyznaje się ów certyfikat, to z całą pewnością okazja do zaprezentowania pasji edukacyjnych i wysokich umiejętności w planowaniu i realizacji twórczych działań wychodzących poza rutynę szkolną. Jest również okazją do tego, by docenić i upowszechnić w środowisku nauczycieli najbardziej kreatywne i innowacyjne projekty. Mogą one stać się cennym impulsem i zachętą do podejmowania autorskich działań dających prawdziwą satysfakcję z wykonywania zawodu nauczyciela. „Angielski pod strzechą”, „Melodyjny niemiecki”, „Francuski w lokalnej sieci”, „Łacina i nowoczesność”, „Nieobcy język polski”, „Język na służbie”, „Blżej języków, bliżej siebie” – to tylko niektóre nagrodzone projekty pokazujące, że kreatywność i wspólne działanie są miarą prawdziwego sukcesu.

Każdego roku do konkursu przystępuje wiele szkół i placówek wszystkich szczebli edukacyjnych, a uroczyste wręczenie europejskiego certyfikatu jest szczególnym wyróżnieniem potwierdzającym najwyższą jakość pracy w zakresie kształcenia językowego. W roku szkolnym 2017/2018 uroczystość wręczenia certyfikatów European Language Label przebiegała inaczej niż zwykle i odbyła się w siedzibie nagrodzonych szkół i placówek, gdzie w wyznaczonym dniu stanęło Mobilne Centrum Edukacyjne (MCE). To tu nagrodzone szkoły odbierały certyfikaty w obecności władz szkoły oraz władz samorządowych, a następnie młodzież i nauczyciele uczestniczący w projekcie mogli wziąć udział w interaktywnych grach i zabawach językowych przygotowanych przez studentów Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej Uniwersytetu Warszawskiego (CKNJOiEE) pod opieką merytoryczną swoich wykładowców: dr Marleny Deckert, dr Małgorzaty Piotrowskiej-Skrzypek, dr Agnieszki Sochal i Anny Walewskiej. W okresie od 1 października do 30 listopada 2018 r. studenci odwiedzili szkoły i placówki edukacyjne w Gdyni, Szamotułach, Zgłobniu, Turku, Udaninie i we Wrocławiu, gdzie przeprowadzili autorskie zajęcia z zastosowaniem dostępnych narzędzi cyfrowych.

Głównym założeniem ćwiczeń było pokazanie możliwości, jakie daje wykorzystanie nowatorskich rozwiązań o charakterze ludycznym w nauce języka angielskiego,

francuskiego i niemieckiego. Podczas ich opracowywania zwrócono szczególną uwagę na ukazanie podobieństw między językami oraz elementów wspólnych dla wielu kultur, co ma duże znaczenie w procesie akwizycji języka obcego. Z uwagi na znaczny przedział wiekowy uczestników opracowano ćwiczenia dla różnych grup wiekowych i etapów edukacyjnych.

Punktem wyjścia do ćwiczeń interaktywnych adresowanych do uczniów z poziomu edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej stała się opowieść pt. „Węgielek” autorstwa Katarzyny Ciszewskiej, studentki Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Francuskiego UW, która opowiedziała w niej historię czarnego bociana przemierzającego Europę w poszukiwaniu przyjaciół. Wykorzystano tu technikę *storytellingu* opartą na strukturze bajki. Jej bohater odkrywa życiową prawdę dzięki tym wszystkim, których spotyka na swej drodze podczas długiej i trudnej wędrówki.

Do opowiedzenia historii wykorzystano technikę teatralną *kamishibai*. Było to możliwe dzięki współpracy z Krzysztofem Lamchem, grafikiem komputerowym, który opatrzył opowiadanie ilustracjami.

Następujące po opowiadaniu interaktywne ćwiczenia (*follow-up*), które nawiązywały tematycznie do przygód bociana, były dla uczestników okazją do wirtualnej podróży

po Europie i odkrycia tego, co wyróżnia i co łączy mieszkańców poszczególnych regionów.

Oprócz ćwiczeń interaktywnych wykorzystano również grę planszową dla najmłodszych autorstwa Agaty Pierzchały, która wprowadziła elementy wielojęzyczne nawiązujące do historii Węgielka. Uczestnicy mogli poznać flagi państw, które odwiedził czarny bocian oraz nauczyć się kilku podstawowych zwrotów w różnych językach Europy.

BIBLIOGRAFIA:

→ Greimas, A.J., Leach, E. (1989), *Rytuał i narracja*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

DR MARLENA DECKERT Absolwentka filologii romańskiej KUL. Wieloletni nauczyciel języka francuskiego w lubelskich szkołach. Obecnie wykładowca w CKNJOiEE UW. Członek Zarządu Głównego PROF-EUROPE Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Francuskiego w Polsce. Współorganizatorka krajowych i międzynarodowych konferencji dla nauczycieli.

O tym, dlaczego warto zgłaszać projekty do konkursu European Language Label, mówi przewodnicząca jury, prof. Hanna Komorowska, w filmie dostępnym pod linkiem: www.youtube.com/watch?v=SmKAEOMr3pU&feature=youtu.be

„Węgielek” – opowiadanie dla młodszych dzieci w formie teatryku *kamishibai*

Autorka: Katarzyna Ciszewska

Uwagi:

Każda ilustracja odpowiada planszy w teatryku *kamishibai* z tekstem zapisanym z tyłu każdej planszy (10 min);

W opowieści pojawia się piosenka *Panie Janie* w różnych językach: przy każdej wersji uczniowie wraz z prowadzącymi wystukują melodię na prostych instrumentach muzycznych.

Rysunek 1. Studentka Agata Pierzchała przedstawiająca dzieciom „Węgielka” podczas wręczenia certyfikatu ELL 2018 w SP w Zgłobniu.

Ilustracja 1

Pewnego razu na mazurskiej wsi przyszedł na świat bocian inny niż wszystkie. Rodzice nazwali go Węgielek, gdyż był czarny jak smoła. Odróżniał się od reszty, więc inne bociany śmiały się z niego, żartowały, że jest brudny i że powinien umyć się w sadzawce.

Ilustracja 1

Ilustracja 2

Węgielek był bardzo nieszczęśliwy, a jedynym ptakiem, który chciał z nim rozmawiać, była stara mądra sowa. Przychodził więc do niej każdego dnia i żalił się na swój los. Sowa chciała pomóc swojemu przyjacielowi, więc powiedziała mu, że czarne bociany żyją w dalekiej **España** i żeby tam dotrzeć, będzie musiał pokonać ponad dwa tysiące kilometrów i przelecieć nad kilkoma krajami: **Deutschland, France i Great Britain**.

Ilustracja 2

Ilustracja 3

Gdy tylko Węgielek to usłyszał, natychmiast wyruszył w drogę, kierując się na zachód. Zanim wzbił się w niebo, wszyscy zaśpiewali mu na pożegnanie:

*Panie Janie, panie Janie,
Rano wstań, rano wstań,*

*Wszystkie dzwony biją, wszystkie dzwony biją,
bim bam bom, bim bam bom!*

Ilustracja 3

Ilustracja 4

Węgielek nie miał jednak doświadczenia i zamiast wzbić się wysoko, tuż nad Berlinem uderzył w drzewo i zranił sobie skrzydło. Wolno opadając na ziemię, wylądował w **Bayern**. Znalazły go dwie czaple, Helga i Friedrich, które przywitały się z bocianem: *Guten Tag*. Zaraz potem zapytały: *Wie heist du?* („Jak się nazywasz?”), a następnie: *Woher bist du?* („Skąd pochodzisz?”).

Ilustracja 4

Ilustracja 5

Węgielek pokazał zranione skrzydło, więc czaple zabrały go do swojego gniazda. Opiekowały się nim kilka tygodni, aż w końcu mały bocian poczuł się dobrze. Nauczył się też języka niemieckiego i każdego dnia śpiewał z przyjaciółmi:

*Bruder Jacob, Bruder Jacob,
Schläfst du noch? Schläfst du noch?
Hörst du nicht die Glocken? Hörst du nicht die Glocken?
Ding, dang, dong. Ding, dang, dong.*

Ilustracja 5

Ilustracja 6

Węgielek wciąż marzył o dalszej podróży, żeby odnaleźć czarne bociany w dalekiej **España**. Skierował się więc na zachód. Kiedy leciał nad **France**, zaczęło mu burczeć w brzuchu. Postanowił wylądować w pięknej krainie **Camargue**, żeby coś zjeść.

Ilustracja 6

Ilustracja 7

Spotkał tam duże różowe flamingi brodzące w wodzie, które gdy tylko go dostrzegły, powitały go głośnym *Bonjour!* i zapytały: *Comment ça va? Qu'est-ce qui se passe?* Węgielek nie znał niestety ich języka, ale wskazał na brzusek, pokazując, że jest głodny. *Les flamants roses* od razu go zrozumiały i obdarowały różnymi smakołykami. Były wśród nich ślimaki i różne owady, ale Węgielkowi najbardziej smakowały nie *des escargots*, nie *des insectes*, tylko *des grenouilles*, czyli żaby.

Ilustracja 8

Węgielek chciał nauczyć się jeszcze wielu innych zwrotów francuskich, ale musiał ruszać w dalszą podróż. Zanim jednak opuścił nowych przyjaciół, zaśpiewał z nimi po francusku:

*Frère Jacques, frère Jacques,
Dormez-vous, dormez-vous?
Sonnez les matines, sonnez les matines,
Ding, ding, dong, ding, ding, dong.*

Ilustracja 7

Ilustracja 8

Ilustracja 9

Ilustracja 9

Kiedy wzbił się do lotu, naciągnął silny wiatr i zwiął Węgielka w stronę północy, nad **Great Britain**, do **Wales**. Zobaczył

w oddali lecące kanie, które w pierwszej chwili bardzo się go zlekły. Po chwili jednak okazały się bardzo przyjazne. Przywitały go wesołym *Hello, how are you?* i zapytały: *Do you need any help?, Did you get lost?* Słyszac, jak nuci znaną im melodię, zaczęły radośnie śpiewać w swoim języku:

*Are you sleeping, are you sleeping,
Brother John, brother John?
Morning bells are ringing, morning bells are ringing.
Ding, ding, dong, ding, ding, dong.*

Ilustracja 10

Węgielkowi bardzo spodobał się pobyt w **Great Britain**. Chciał jednak dotrzeć do swoich korzeni i po wielu perypetiach doleciał w końcu do upragnionej **España**. Odnalazł tam czarne *cigüeñas*, które wyglądały co prawda tak jak on, ale ku zdziwieniu Węgielka też mówiły w innym języku. Na jego widok krzyknęły: *Hola!* i zapytały *Qué tal? Cómo estás?*

Ilustracja 10

Ilustracja 11

W tej samej chwili Węgielek zrozumiał, że wszędzie czuje się jak w domu i że wszędzie ma przyjaciół, którzy może inaczej wyglądają i mówią innym językiem, ale tworzą jedną wielką ptasią rodzinę.

Ilustracja 11

Interaktywny follow-up do opowieści „Węgielek”

Przygotowane przez studentów CKNJOiEE ćwiczenia w postaci interaktywnych aplikacji nawiązujących do historii o czarnym bocianie Węgielku zostały opracowane zgodnie z zaleceniami obowiązującej podstawy programowej (2017). Autorki zachowały dbałość o integralny rozwój uczniów I etapu edukacyjnego obejmującego klasy I–III szkoły podstawowej i uwzględniły zasady zintegrowanego kształcenia językowo-przedmiotowego. Wszystkie ćwiczenia nawiązują do kształcenia kompetencji leksykalnej w ujęciu wielojęzycznym oraz wprowadzają ucznia w świat wartości, w tym współpracy i altruizmu.

Ćwiczenia łączą treści językowe z zakresu języków polskiego, angielskiego, francuskiego i niemieckiego oraz nawiązują tematycznie do treści przedmiotowych z takich dziedzin jak: matematyka, geografia, biologia, muzyka, plastyka, historia i wiedza o społeczeństwie. Wśród tematów zaproponowanych w poszczególnych ćwiczeniach można znaleźć takie zagadnienia jak: liczby i figury geometryczne, kierunki świata, kraje i regiony w Europie, regiony i miasta w Polsce, rośliny i zwierzęta Europy, dziedzictwo kulturowe Europy, kuchnie regionalne, kształty i kolory czy różne wersje językowe piosenki *Panie Janie*.

INTERAKTYWNE ĆWICZENIA ONLINE

Autorki: Katarzyna Ciszewska, Barbara Ciborek, Marta Czestkowska, Sara Sader, Ada Jastrzębska

- padlet.com/b_ciborek/wegielek
- learningapps.org/5603925
- learningapps.org/5674551
- learningapps.org/5648964
- learningapps.org/display?v=pdhngzmk18
- learningapps.org/watch?v=p6vfbr1sa18
- learningapps.org/display?v=p19hhnypc18
- learningapps.org/display?v=pe5i0tuz318
- learningapps.org/watch?v=p0hj0xz0v18

Gra planszowa „Podróż Węgiełka”

Autorka: Agata Pierzchała

Gracze wybierają kolory pionków. Rzucając kostką, ustalają między sobą kolejność. Szczegółowe reguły obowiązujące w grze:

Pole 4 – Gracz musi na zdjęciu rozpoznać flagi Francji, Polski, Niemiec, Hiszpanii oraz Wielkiej Brytanii. Przy odpowiedzi musi użyć nazwy kraju w jego języku (*France, Polska, España, Deutschland* oraz *Great Britain*). Nagroda: Gracz przechodzi jedno pole do przodu.

Pole 7 – Gracz musi się przedstawić w wybranym przez siebie języku obcym. Nagroda: Dodatkowy rzut kostką.

Pole 9 – Gracz przechodzi na pole 15.

Pole 11 – Gracz musi podać nazwy kolorów swoich ubrań. Nagroda: Gracz przechodzi jedno pole do przodu.

Pole 13 – Żeby przejść dalej każdy gracz musi policzyć do 10 w wybranym przez siebie języku obcym. Jeśli tego nie zrobi, nie może przejść dalej.

Pole 18 – Gracz musi odpowiedzieć na pytanie: „W jakich krajach był nasz bohater Węgiełek?” Nagroda: Gracz przechodzi jedno pole do przodu.

Pole 21 – „Węgiełka boli skrzydło. Niestety musi odpocząć.” Gracz traci kolejkę.

Pole 22 i 33 – Gracz musi wysłuchać fragmentu (wybranego przez prowadzącego) nagrania i odpowiedzieć, w jakim języku była prowadzona konwersacja. Nagroda: Dodatkowy rzut kostką.

Pole 27 – Gracz wybiera innego gracza i razem muszą przeprowadzić krótki dialog w wybranym języku.

Wygrywa gracz, który jako pierwszy dotrze do mety.

